

**להסיר את
הפטנט מהחיסון**
עמ' 3

מועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדור

زوهدير ZO HADEREKH

גיליון 48 / 15 בדצמבר 2021

מלחמה. מלחמה תרדוף

מטוסי חיל אוויר וכוחות ארה"ב בתרגיל המדמה התקפה על איראן שנערך באוקטובר האחרון (צילום: חזר צה"ל)

הפרק העשירי בדו"ח המקיף (כ-300 עמודים), שפרסמה ההוצאה לאור של אוניברסיטת אוקספורד, מוקדש למדינות בעלות ארסנל גרעיני. הרשימה אינה ארוכה, ומונה בסך הכל תשע מדינות: ארצות-הברית, רוסיה, בריטניה, צרפת, סין, הודו, פקיסטאן, ישראל וצפון קוריה. איראן איננה חברה במועדון קטל-המוני זה. לפי הדו"ח, לישראל כ-90 ראשי נפץ גרעיניים המוכנים לשיגור.

חוקרי המכון מקדישים לניתוח הגרעין הישראלי ארבעה עמודים גדושי מידע, מהם ניתן ללמוד שלפחות ל-30 מטוסים של חיל האוויר היכולת לשאת פצצות אטום (ע"ע הירושימה ונגסקי). עוד עולה כי ישראל מסוגלת לשגר 50 ראשי נפץ גרעיניים באמצעות טילי יריחו, בעלי טווח ארוך מאוד.

לפי המידע שבשנתון, המבוסס על מקורות מודיעיניים אמריקאיים, ישראל פיתחה דור שלישי של טילי יריחו העלולים להפציץ מטרה הנמצאת במרחק של יותר מ-4,500 ק"מ. עוד מוסרים החוקרים שישראל עוסקת כעת בשיפור טיל זה על מנת לפתח את "דור רביעי", המסוגל להגיע למרחק של 5,500 ק"מ. עוד סבורים ב"סיפרי" כי בידי ישראל כעשר צוללות, שכל אחת מהן מסוגלת לשגר שני טילים גרעיניים.

אך ממשלת ישראל אינה מוסרת את המידע המפורסם בשנתון לעיונם של אזרחיה ולהכרעתם: האם הם רוצים שמדינתם תחזיק ארסנל גרעיני המסכן את חייהם ואת חיי כל תושבי האזור.

ישראל היא המדינה היחידה בעולם המתנגדת לפירוז המזרח התיכון מנשק גרעיני. כך חושף רוי רוזנברג בכתבה בגיליון זה (עמ' 8). נשמע מופרך?

כך עולה מתוצאות ההצבעה שנערכה בשבוע שעבר (6.12) בעצרת הכללית של האו"ם בניו יורק. העצרת החליטה להתנגד להימצאותו של נשק אטומי במזרח התיכון ולפיתוחו. 178 מדינות צידדו בהחלטה, ואפילו ארה"ב נמנעה ולא תמכה בעמדת ישראל. אגב, גם איראן (!) תמכה בהצעת הפירוז הגרעיני.

הנאום הלוחמני של שגריר ישראל באו"ם, גלעד ארדן, מבכירי הליכוד אשר מונה לתפקיד בידי ממשלת נתניהו, לא עזר. כל העולם (ממש כך, כל העולם!) חושב אחרת מהצמד בנט-נתניהו ומשר הביטחון המשותף להם, בני גנץ – יידו החדש של נשיא ארה"ב לשעבר דונלד טראמפ.

מאחורי עמדותיהן הניציות ומחרחרות המלחמה של ממשלות ישראל בעבר ובהווה, המקבלות את תמיכתן השקטה של המעצמות הקפיטליסטיות במערב ובנות בריתן באזור, עומד הארסנל הגרעיני של ישראל.

ביום בו החליטה העצרת הכללית שיש למגר את הנשק הגרעיני במזרח התיכון, פרסם מכון סטוקהולם הבינלאומי לחקר השלום (SIPRI) את הדו"ח השנתי שלו. עם השנים הפך "סיפרי" המקור המהימן ביותר למידע בנושא סחר בנשק ופיתוח אמצעי לחימה ברחבי העולם.

בנט הצטרף לשבט הצופים ברהט

"ראש עיריית רהט פאיז אבו סהיבאן מתח ביקורת על ראש הממשלה נפתלי בנט, לאחר שזה הודיע כי יעבור בנקודת תצפית על העיר. 'זה מגוחך שראש ממשלת ישראל עושה תצפית מגבעה על רהט ולא נכנס לעיר כאילו כולנו עבריינים', אמר".

יניר יגנה, "וואלה", 6.12

אבל מפרופ' גולדרייך מונעים את הפרס

"ישראל הצטרפה לתוכנית השקעות של האיחוד האירופי שלא חלה על התנחלויות".

מהדורת חדשות של רשת ב', 7.12

דברים בשם אומרם**ואין ולו גרוש אחד לרווחה, דיוור או חינוך**

"ועדת הכספים בראשות ח"כ אלכס קושניר (ישראל ביתנו) אישרה העברות עודפי תקציב משנת התקציב 2020 לשנת התקציב 2021 בסך כולל של כ-3,129 מיליארד שקל. ההקצאה הגדולה היא למשרד הביטחון – העברת עודפים בסך של כ-1.2 מיליארד שקל. התקצוב מיועד להוצאות ביטחוניות אשר נוכח סיווג יפוטו בוועדה המשותפת לוועדת החוץ והביטחון וועדת הכספים".

הודעת דוברות הכנסת, 1.12

הרבה כוח וכסף ומעט כבוד בהסתדרות הציונית

"מליברמן אולי לא היו ציפיות. עד היום לא יודעים איך בתו הפכה למיליונרית בגיל 21. אבל ממרצ ומיש עתיד? הרי אלו מפלגות שחרטו על דגלן את המאבק בשחיתות, שהדהדו בקולן כל קמפיין של התנועה לאיכות השלטון. לפיד אף קרא לסגור את הקק"ל. חצי שנה לאחר הקמת ממשלת השינוי, ומתברר שכמו באופרה הידועה של מוצרט – 'כך עושות כולן', ברגע שהמפלגות מתקרבות לסיר הבשר, קשה מאוד לעמוד בפיתוי. ומה מקבלים? תקציבים של מאות מיליוני שקלים (שרובם מגיעים מנכסי קק"ל, תרומות וקרן היסוד), משכורות שמנות ברמה של ראש ממשלה ושרים, טיסות לחו"ל ועוד ועוד. בהסתדרות הציונית העולמית למשל, ראשי המחלקות, שנושאים תפקידים מופרכים כמו מחלקת לתיקון עולם (והעו"ש), מפעלים ציוניים ושירותים רוחניים; משתכרים כ-42 אלף שקל בחודש".

תומר מיכלזון, "המקום הכי חם בגיהנום", 3.12

המוטציה הגיעה למרצ אך היא לא מדביקה איש

"שר הבריאות ניצן הורוביץ הוא תופעה פוליטית מעניינת. מצד אחד, הציבור נותן לו ציון גבוה על תפקודו. הוא בין השרים המסוקרים ביותר. אבל כיו"ר מפלגה, הוא לא מספק את הסחורה. גם לא חבריו, עם כל הכבוד לציוני הטנטורם המחזוריים מבית מוסי רז וגבי לסקי. מרצ ממשיכה לדשדש בסקרים סביב ארבעה מנדטים, כמו בימים שהייתה מפלגת אופוזיציה, ושניים פחות מכוחה בכנסת. המוטציה הקואליציונית שלהם לא מצליחה להדביק מצביעים".

יוסי ורט, "הארץ", 3.12

תוכנית אוגנדה של מדינת ישראל

"תוכנית פגסוס של NSO הישראלית שימשה לריגול אחרי 11 דיפלומטים אמריקאים באוגנדה לאחר שהאייפונים שלהם נפרצו, כך דווח בסוף השבוע. החשיפה הזו מעלה את השאלה מה היה בכלל ל-NSO לחפש במדינה שלא בדיוק מצטיינת בשלטון דמוקרטי או בהגנה על זכויות אדם? בחינת התשובה חושפת סבך אינטרסים בינלאומי, ש-NSO שיחקה בו תפקיד מחבר ושימשה יותר על תקן סוכנת לא רשמית של מדינת ישראל מאשר שחקנית עצמאית. הן לישראל והן לארה"ב היו באוגנדה אינטרסים שמשתלבים בפעילות של NSO".

עומר כביר, "כלכליסט", 6.12

**מכתבים
למערכת****מי גנב את חג המולד?**

ברצועת עזה חיים כיום כאלף נוצרים. פעמיים בשנה, בחג המולד ובחג הפסחא, נוהג מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש) להקצות מכסה קטנה ושרירותית של "היתרי חג", שאמורים לאפשר לנוצרים בגדה המערבית ובעזה לחגוג בקרב משפחתם ולבקר באתרים הקדושים בבית לחם, בנצרת, בירושלים ובמקומות נוספים. קורה גם שמתפ"ש לא מקצה היתרים כאלה כלל, או שהוא מקצה את ההיתרים רק לחלק מבני המשפחה ולא לאחרים, או מוסיף הגבלות גיל שמונעות מרוב הנוצרים בעזה להגיש בקשות להיתר. נזכיר כי ישראל מטילה איסור גורף על יציאה של מוסלמים מעזה לתפילות במסגד אל-אקצה. במרס 2020 ישראל הטילה את "סגר הקורונה" במעבר ארז, החמרה של הסגר "הרגיל" שהיא אוכפת על עזה מאז 2007. בחגי המולד והפסחא שנחגגו מאז הטלת "סגר הקורונה", כלל לא הוקצו היתרי תנועה לנוצרים. מדי שנה פונה גישה למתפ"ש בבקשה שיפרסם את החלטותיו לגבי הקצאת היתרים לחג הפסחא ולחג המולד מבעוד מועד. נוכח החגים הקרבים, שלחנו מכתב למתפ"ש בדרישה שיביא לידיעת הציבור את החלטתו לגבי היתרי חג לנוצרים. "השנה יש חשיבות מיוחדת ליציאה מרצועת עזה לצורך חגיגות במקומות הקדושים ופגישות עם קרובים בגדה המערבית", כתבה עו"ד מוריה פרידמן-שריר בפניה. "זאת לאחר שמשך תקופה ארוכה פגישות אלו נמנעו באופן גורף, גם במקרים הומניטאריים מובהקים כגון מחלה קשה, חתונה או להבדיל, אבל על מות בן משפחה".

כמה ימים לאחר שיגור הפנייה הודיע מתפ"ש על מכסה של 500 היתרים שיוקצו לפלסטינים נוצרים תושבי עזה בתקופת חג המולד לביקורי משפחה בגדה המערבית, כולל מזרח ירושלים, ומכסה של 200 היתרים שיוקצו לצורך נסיעה מעזה לחו"ל דרך מעבר אלנבי. לפי מקורות בעזה, החל תהליך הגשת הבקשות של נוצרים תושבי הרצועה לקבלת ההיתרים. עד כה הוגשו כ-900 בקשות – יותר מהמספר השרירותי שקבעה ישראל כמכסה. בעקבות הודעת המתפ"ש, פנינו בבקשה להגדיל את המכסה כדי שמשפחות נוצריות יוכלו לחגוג את החג בהרכב משפחתי מלא.

אנו בארגון גישה מחויבים להמשיך לפעול עבור הזכות לחופש תנועה של פלסטינים, שמכילה בתוכה זכויות נוספות רבות, בהן הזכות לחופש פולחן.

תניה הרי, מנכ"לית גישה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

השוק החופשי אינו מסוגל למגר את המגפה

להסיר את הפטנט מהחיסון

בגבולותיה. כדי להמשיך לשמר את המונופול בידי חברות התרופות הגדולות, מעבירות בריטניה, ארה"ב, צרפת, גרמניה וישראל עודפי חיסונים שתוקפם עומד לפוג למדינות אפריקה. אך מספר החיסונים המועברים חוק מלהיות מספיק, וחלקם אף אינו בתוקף.

לפי ארגון הבריאות העולמי, רק 15% מהחיסונים שהבטיחו המדינות העשירות להעביר למדינות עניות אכן הועברו. הארגון הפציר במדינות היצרניות לזרז את העברת החיסונים ולגבש תוכניות להעברת החיסונים למדינות הלא-מחסונות. אך אין די בתרומות שוליות: ללא העברה מסיבית של חיסונים למדינות הפריפריה, גם המדינות הקפיטליסטיות המפותחות לא יתגברו על הקורונה.

ארגון הסחר העולמי וקרן המטבע הבינלאומית, שתי זרועות של המשטר הניאו-ליברלי העולמי, מתנגדים להסרת הפטנט מהחיסונים, ומסיבות ברוורות. חברת פיזר מצפה להגדיל השנה את רווחיה ב-44% בהשוואה לשנה שעברה, וחברת מודרנה מצפה להגיע לרווח כולל של 18.4 מיליארד דולר. אך הרווחים האדירים שישלשלו שתי יצרניות החיסונים לכיסיהן עולים בחיי אדם. הרווחים הגדולים של חברות התרופות הם תוצאה של המחירים הגבוהים ששילמו המדינות הקפיטליסטיות העשירות עבור החיסונים. כעת, כדי למנוע אינפלציה, ישלמו מערכות הרפואה הציבוריות את המחיר: שכרם של הצוותים הרפואיים לא יעלה, בתי חולים חדשים לא ייבנו ותקנים חדשים לא ייפתחו.

אפרטהייד של חיסונים

אפרטהייד הוא כינוי למשטר ההפרדה הגזעני שהיה נהוג בדרום אפריקה. משטר זה הקנה זכויות יתר לקבוצה אחת – לבנים – על פני קבוצה אחרת – שחורים. כיום, הירד הנעלמה של השוק החופשי הקפיטליסטי, בהתאם לנטייתו המונופוליסטיות, ריכזה את מרבית החיסונים בידי המדינות העשירות ובראשן מדינות אירופה וצפון אמריקה הלבנות. רק חלק מזערי של החיסונים שיוצרו הועבר למדינות העניות, שרוב אוכלוסייתן שחורה. זה מעין "אפרטהייד של חיסונים" בחסות כוחות השוק, חברות התרופות הגדולות והפוליטיקאים השמרנים. לא רק שמנגנון השוק אינו יכול להיאבק ביעילות במגפה עולמית – הוא אף חותר תחת המאבק הגלובלי המשותף.

כפי שהאקלים של כדור הארץ קורס תחת המשטר הניאו-ליברלי, המחזק את הלגיטימציה הפוליטית שלו באמצעות מחקרים פסוודו-מדעיים ממומנים היטב, כך קורסת הבריאות הציבורית שלנו. כדי לנצח את המגיפה העולמית דרושה פוליטיקה מהפכנית, שאינה חוששת מכוחם של מוסדות ההון הבינלאומיים (ארגון הסחר העולמי וקרן המטבע הבינלאומית) ואינה חוששת להתעמת עם האינטרסים של חברות הענק. לפני כשלושים שנה תרם מאבק בינלאומי לסיומו של משטר האפרטהייד בדרום אפריקה; כיום יכול מאבק בינלאומי להוביל להסרת הפטנט מעל חיסון הקורונה. זה הזמן לצעדים נועזים שיצילו את חייהם של מיליונים.

זוהר אלון

"אפילו עכשיו, שנה לאחר שהקורונה הוכרזה כמגפה עולמית, המכשולים הגדולים לצדק בריאותי נובעים לא מפתוגן חדש אלא מכוחות פתוגניים של אדישות, צניעות, דחיקה לשוליים ואמנזיה היסטורית. אלה מניעים את כולנו לקבל את הסבל של החלשים כבלתי-נמנע וכחוסר-מזל שיש להשלים עמו, ולא כעוול שניתן לרפא". כך נכתב בפלטפורמה הדיגיטלית "open rights global", הקוראת להסרת הפטנט מעל החיסונים מתוך הגדרת הגישה לחיסון כחלק מזכויות האדם הבסיסיות.

כדי לסבר את האוזן: בסודן, שאוכלוסייתה מונה כמעט 44 מיליון איש, התחסנו בשתי מנות רק 1.3% מהאוכלוסייה. בסנגל, שאוכלוסייתה מונה כ-17 מיליון איש, התחסנו בשתי מנות רק 5.5%. במלאוי (19 מיליון), בה התפתח לדברי מומחים הווריאנט החדש, התחסנו רק 3.2% מהאוכלוסייה. בשל הייצור והחלוקה הלא-שוויוניים של החיסונים בעולם, המאבק במגפה, שאינה יודעת גבולות גיאוגרפיים, קשה עד בלתי-אפשרי. את המגפה ניתן למגר רק באמצעות פעולה כלל-עולמית, שתשנה באופן דרמטי את חלוקת החיסונים הבינלאומית ותספק חיסונים לתושבי הפריפריה הגלובלית.

אין פתרון בלי סולידריות בינלאומית

בימי משבר עולמי, היו שציפו בנאיביות לסולידריות בינלאומית ולעזרה מצד המדינות הקפיטליסטיות העשירות למדינות הפריפריה העניות. במהרה התבדו מדינות הפריפריה, ונוכחו לדעת שוב כי הן נמצאות לבד במאבק וללא שום אמצעים. ה"אומיקרון", זן חדש של וירוס הקורונה, התפתח ככל הנראה בדרום אפריקה הנאבכת לחסן את אזרחיה. לפי שעה רק 25% מהם חוסנו במלואם. האומיקרון מכה כעת במדינות אירופה, אסיה וצפון אמריקה, בהן חצה שיעור הממוסנים את רף ה-50% ואף ה-60%. אך וריאנטים כאלה ואחרים ימשיכו להיווצר כל עוד המאבק במגפה לא יתפשט דרומה, למדינות הדרום הגלובלי.

עם התפשטות האומיקרון מיהרו רבות מהמדינות העשירות להטיל הגבלות חדשות, לבודד את הלא-מחוסנים ולחלק מנות דחף ("בוסטר") לכל דורש. ישראל אינה יוצאת דופן, וגם בנט ושר הבריאות הורוביץ נקטו צעדי מנע. אגב, בספרו של ראש הממשלה בנט "איך לנצח מגפה" אין שום אזכור לסולידריות בינלאומית. יש רק עוד מאותו ניאו-ליברליזם ישן: צנע תקציבי, הטבות מס לטייקונים וייבוש המערכות הציבוריות הנמצאות בחזית המאבק במגפה. המגמה בהנהגות המדינות הקפיטליסטיות המפותחות, ואפילו בממשלת נתניהו, הייתה דווקא לחרוג מעט מהדוגמות הניאו-ליברליות במטרה לאושש את החברות והכלכלות החבולות. אך תקציב 2022, שאושר בחודש שעבר ככנסת, מבטא חזרה למדיניות הניאו-ליברלית המוכרת.

מזכ"ל האו"ם אנטוניו גוטרש, שהתייחס אף הוא לבעיית אי-השוויון בחיסונים, אמר: "איש אינו בטוח אלא אם כולנו בטוחים". על מסר זה חזרו מנהיגי מדינות אפריקה, כאשר דרשו להסיר את הפטנט מחיסוני הקורונה המיוצרים כיום בארה"ב, בגרמניה ובהודו. הודו החליטה להפסיק להעביר מנות חיסון למדינות אפריקה עקב העלייה במספר הנדבקים

אלימים לשנות את דפוסי התנהגותם. בחודש שעבר אושרה בקריאה טרומית גם הצעה המאפשרת להצמיד אמצעי פיקוח למי שהוצא נגדו צו הגנה בשל אלימות במשפחה, גם זאת בהתאם לאמנה. אולם, הממשלה מסתייגת מסעיף המחייב את המדינות להעניק מעמד לנשים זרות הסובלות מאלימות.

אושר חוק של חד"ש: ייצוג הולם בתאגידים ממשלתיים

מליאת הכנסת אישרה (8.12) ללא מתנגדים את הצעת התיקון לחוק החברות הממשלתיות שיזמו חברי הכנסת של חד"ש ברשימה המשותפת: עאידה תומא-סלימאן, עופר כסיף ואיימן עודה. לפי התיקון לחוק, בחברות הממשלתיות תהיה חובת ייצוג הולם במינויים לכלל קבוצות האוכלוסייה הנהנות מייצוג הולם לפי חוק שירות המדינה. אל ההצעה הוצמדה הצעת חוק דומה של חברת הכנסת ג'ידא רינאוי-זועבי (מרצ). על חשיבות החוק הסביר חד"ש עודה: "אין סיבה שלא יובטח ייצוג הולם לכלל האזרחים הערבים. מדובר במיעוט לאומי הכולל 20% מהאוכלוסייה, שמגיע לו ייצוג הולם במוקדי קבלת ההחלטות ותעסוקה הוגנת. זה צעד נוסף קדימה במאבק שלנו לשוויון". על כך הוסיפה חד"ש תומא-סלימאן: "חברות ממשלתיות שמנהלות כסף ציבורי חייבות להוות דוגמה למגזר הפרטי. העובדה ששיעור הערבים בהן כיום זעום מעיד על גזענות עמוקה ומושרשת. הצעת החוק שלנו היא התחלה של שינוי".

בדברי ההסבר להצעת החוק נכתב: "בחברות הממשלתיות הגדולות אחוז ההעסקה של ערבים הוא נמוך מאוד עד לא קיים כלל. כך למשל, בחברת נמל אשדוד שיעור ההעסקה הוא 0.2% עובדים ערבים. כך גם בתאגידים הממשלתיים: ברשות לניירות ערך ישנם 1.5% עובדים ערבים, ברשות שדות התעופה - 1.1% עובדים ערבים ובבנק ישראל - 1% בלבד עובדים ערבים".

חוק לאיסור פרסום מוצרי עישון בעיתונות המודפסת

הצעות החוק המשלימות את החוק למניעת פרסום ושיווק מוצרי עישון ואוסרות על פרסום המוצרים גם בעיתונות המודפסת – אושרו (8.12) בקריאה טרומית בכנסת ברוב גורף של 54 תומכים מול שני מתנגדים – חברי הכנסת יריב לוין ודודי אמסלם מהליכוד. מאחורי הצעות החוק עומדים חברי הכנסת עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת) ומוסי רוז (מרצ). הקואליציה החליטה לתמוך בהן לפני שבועיים, בהמלצת משרד הבריאות.

הצעות החוק מבטלות את החרגת העיתונות המודפסת מהחוק האוסר פרסום מוצרי עישון בכל מדיה אחרת. בכך תצטרף ישראל לכלל המדינות שאוסרות באופן גורף וללא חחרגות על פרסום מוצרי עישון, ותתאים את עצמה לאמנת האו"ם למלחמה בעישון, שישראל חתומה עליה, המחייבת איסור פרסום גורף. החרגת העיתונות המודפסת הייתה יוזמה של מי שהיה שר הבריאות, יעקב ליצמן (יהדות התורה), בעל הזיקה לעיתון "המודיע", שהתנה את תמיכתו בחוק בהחרגת העיתונות המודפסת. בהחרגה תמכו אז גם העיתונים האחרים, ובהם "הארץ" ו"ידיעות אחרונות". יצוין שהבעלים של "הארץ", עמוס שוקן, אף השתתף בדיוני הוועדה כדי לקדם את החרגת העיתונים.

גברים אלימים יחויבו בטיפול

מהפכה של ממש ביחס המדינה לאלימות מגדרית: הצעת החוק של חד"ש עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת) המתחייבת גברים אלימים לקבל טיפול נכנסה השבוע (13.12) לספר החוקים. זאת, אחרי עבודה שנמשכה יותר משנה. החוק ייכנס לתוקף במאי 2023. 60 חברי כנסת תמכו בהצעה, ללא מתנגדים.

לראשונה תנסה המדינה לטפל בשורשי הבעיה במקום בסימפטומים שלה. החל ממאי, כל גבר שיוצא נגדו צו הרחקה – כעשרת אלפים גברים בכל שנה – יחויב לקבל טיפול התנהגותי ונפשי, במטרה למנוע את האלימות עוד לפני שהיא מתרחשת.

נקבע כהוראת שעה למשך 5 שנים, כי אם הוצא צו הגנה לפי החוק למניעת אלימות במשפחה, יהיה בית המשפט מחויב להורות על קבלת חוות דעת של עובד סוציאלי לגבי הגבר נגדו הוצא הצו. חוות הדעת תכלול התייחסות להתאמתו של המחויב בצו לטיפול, ולהימצאות מקום פנוי במסגרת טיפולית המתאימה לו ולצרכיו. אם יימצא כי המחויב נמצא מתאים לטיפול, וכי יש מקום פנוי במסגרת טיפולית מתאימה עבורו, בית המשפט יהיה רשאי להורות כי המחויב על-פי צו יקבל טיפול, ויימסר דיווח לבית המשפט על התקדמות הטיפול.

חד"ש תומא-סלימאן, המכהנת כיו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה של הכנסת ציינה: "הבאנו בשורה אמיתית במאבק ארוך השנים שלנו נגד אלימות כלפי נשים. אלימות היא לא גזירת גורל". לדבריה, "העברת החוק ויישומה הצפוי מעבירים מסר לפיו גברים אלימים, חלקם לפחות, יכולים להפסיק להיות אלימים. פירוש החוק הוא שאישה שמפחדת מבן זוגה – לא תצטרך לחיות בפחד כל חייה. באמצעות החוק החדש אומרת המדינה שהיא לא רק תטפל בסימפטומים; מעכשיו, הרשויות יטפלו גם בגורם – בגבר האלים".

אישור החוק הוא צעד בדרך להצטרפות ישראל לאמנת איסטנבול למניעת אלימות מגדרית. סעיף 16 באמנה קובע כי על המדינות החברות בה לאמץ תוכניות שילמדו גברים

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

לעבור לגטו הקטן בבודפשט. שם עבדה כאחות בבית החולים בתנאים של קור, רעב, הזנחה סניטרית קשה, מחלות ומוות. לאחר קרבות קשים הגיע הצבא הסובייטי לגטו, חילק מזון והכריז על שחרור היהודים. יהודית חיפשה קרובי משפחה ואיתרה את דודתה ובתה. הן נסעו לעיירת הולדתן, קישקרש, ושם ציפו לבני המשפחה. יהודית החלה ללמוד רפואה וסיימה את בחינות סמסטר א' בהצטיינות. אך לאחר שנודע לה על האובדן הנורא של בני משפחתה, הפסיקה את לימודיה. היא הצטרפה לקבוצה של עליית הנוער שגייסה יהודים להגירה לארץ. במהלך המסע לארץ שוכנה יהודית במחנה פליטים בגרמניה, שם למדה קורס סייעניות לאחיות. בהמשך הפליגה באונייה לארץ דרך מרסיי. על האונייה עבדה כאחות בתנאים קשים ממש: רעב, צפיפות ומחלות. כשהגיעה האונייה לנמל חיפה, לאחר קרב קצר שבו נהרג אחד המעפילים, נתפסה האונייה בידי הבריטים ונוסעיה הועברו למחנה פליטים בקפריסין, עד שהורשו להיכנס לארץ.

במחנה בקפריסין הכירה יהודית חברים שגיבשו קבוצה מרקסיסטית והצטרפו לקיבוץ של השומר הצעיר. בישיבות שקיימו התוודו קו פוליטי ברוח של שוויון, זכויות הפרט ושלוש בין יהודים לערבים. הפעילות לא מצאה חן בעיני הקיבוץ, אך למרות זאת עברו מקפריסין לקיבוץ שער העמקים. הגרעין יצר קשר עם המפלגה הקומוניסטית בארץ. לאחר חצי שנה עזבו חברי הגרעין את הקיבוץ ועברו לחיפה, שם עבדה יהודית בעיתון "קול העם".

בשנת 1953 עבדה יהודית בבי"ח בלינסון ולמדה בקורס בבית ספר לטכנאי רנטגן. בבית החולים השתתפה במאבק עובדים בו הצליחו לשפר את תנאי העבודה הקשים ואת השכר הדל. בסניף פתח תקוה של המפלגה הכירה את חנוך סולודר, והם נישאו בינואר 1955. נולדו להם בת ובן.

יהודית עבדה טכנאית רנטגן בבית החולים בלינסון עד גיל 60. היא הייתה פעילה בוועד העובדים ושותפה במאבקים מקצועיים לשיפור תנאי עבודתם של טכנאי הרנטגן. לאורך כל השנים היו חנוך ויהודית פעילים במפלגה ובמאבק למען שלום, אחוות עמים, זכויות אדם ועובדים. יהודית נבחרה כצירה בוועידות וכנציגת המפלגה במועצת פועלי פתח תקווה. היא הייתה חברה בתנד"י והשתתפה באירועים פוליטיים, בהפגנות ובכנסים. יהודית חילכה את ילדיה, בשותפות עם חנוך, לערכים של כבוד האדם, שוויון, זכויות הפרט והחלשים בחברה ושאיפה לצדק ולשלום.

לאחר פרישתה לגמלאות, למדה יהודית הוראת ספורט למבוגרים בווינגייט ועבדה כמדריכת ספורט במועדוני קשישים. גם במסגרת זו פעלה בקרב העובדים ודאגה לאירגונם בהסתדרות.

אושר רב נגרם לה כשנולדו ארבע נכדותיה, אותן אהבה בכל לבה. ליהודית היו תחומי עניין רבים. עד גיל תשעים למדה אמנות, עסקה בספורט וקראה ספרים ושירים. היא אהבה תיאטרון, מוסיקה וטיוולים בעולם. לאורך כל חייה דאגה לסייע ולתמוך בחלשים ולפעול למען זכויות אדם. לא איבדה את התקווה והשאיפה לצדק ולחברה שוויונית יותר. עד אחרון ימיה המשיכה להתגעגע לבני משפחתה האהובים שנרצחו בשואה ולכאוב את אובדנם.

הייתה לנו זכות להכיר את יהודית כאשר מיוחדת, אוהבת אדם, אופטימית, מעורבת ואכפתית, שפעלה ללא ליאות למען חברה טובה יותר. עד יומה האחרון האמינה באדם ולא איבדה תקווה לשלום ולצדק חברתי. אנו מודים לה על פועלה ונזכור אותה תמיד בהערכה ובאהבה גדולה. יהי זיכרה ברוך.

נגה אורנשטיין

2021-1921

יהודית סולודר חייה של לוחמת

יהודית גדלה בעיירה הכפרית קישקרש בהונגריה, בת לסטלה ולאנדרה גרוס ואחות לקלרה. יהודית הייתה נערה חרוצה ושאפתנית, שהצטיינה בלימודים ובספורט. היא כתבה שירים וסיפורים וזכתה בפרס ראשון על סיפור שכתבה. עקב קשיים כלכליים של משפחתה, נאלצה לעזוב את בית הספר כדי לעבוד. במקביל המשיכה ללמוד בכוחות עצמה והשיגה תעודת בגרות.

בתקופה זו הכירה פעילים באיגוד עובדים, מהם למדה על מצבם הקשה של הפועלים בהונגריה: אבטלה, שכר נמוך והעדר תנאים סוציאליים. מפגשים אלה קרבו אותה לרעיונות בהם המשיכה להאמין כל חייה – הגנה על זכויות עובדים, שאיפה לשוויון ולצדק חברתי.

יהודית הכירה את ארנסט פריץ, מהנדס מכונות, בשנת 1941 בצל המלחמה והרדיפות נגד היהודים בהונגריה. בשנת 1943, לאחר ששוחרר ממחנה עבודה, הם נישאו. יהודית לא שיערה כי באירוע מוגש זה היא תראה את הוריה ואחותה בפעם האחרונה. לאחר תום המלחמה נודע לה כי אביה נספה בעבודות כפייה, וכי אמה ואחותה נרצחו באושוויץ.

בשנת 1944 כבשו הנאצים את הונגריה. מייד החלו רדיפות וצווים נגד היהודים ושרר הלם גדול. יהודית ופריץ ניסו להצטרף לפרטיזנים, אולם נאסרו ונשלחו לעבודות כפייה במפעל לייצור פלדה. המצב שם הלך והחמיר. פריץ ואסירים נוספים נשלחו למחנות עבודה, ומאוחר יותר נודע ליהודית ששם הוא נספה. היא הבינה שאין תקווה לשרוד במפעל וברחה. לאחר שלא הייתה מסוגלת לשרוד בחוץ, נאלצה

אוהדי בני סכנין ביצע באצטדיון דוחא (צילום: אל-איתחאד)

החלטה גזענית: אצטדיון דוחא סגור

גם ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל קראה לפתוח מחדש את האצטדיון. בהודעה שפרסמה ועדת המעקב נמסר, כי אצטדיון דוחא הוא ביתה של בני סכנין, "הקבוצה של הציבור הערבי", הממוקמת במקום השלישי בליגת העל. "ועדת המעקב רואה בהחלטה לסגור את האצטדיון פעולה שרירותית חסרת-הצדקה המונעת מנקמות נגד הקבוצה וכלפי הציבור הערבי כולו", נמסר.

כמו כן גינתה ועדת המעקב את המתקפה המסוכנת של המשטרה על אוהדי הקבוצה באמצעות גז מדמיע וקליעי גומי ומעצרים – אמצעים אשר מעולם לא נעשה בהם שימוש נגד אוהדי קבוצות יהודיות. "אסור לאפשר לאצטדיוני הכדורגל להפוך לזירת הסתה גזענית ופעילות אגרסיבית של המשטרה. ועדת המעקב מחזקת את ידיהם של שחקני הקבוצה, הנהלתה ואוהדיה".

ראש העיר סכנין, צפואת אבו ריא (חד"ש), הדגיש שעריית סכנין תפעל לשיפור תנאי הבטיחות באצטדיון כדי לדאוג לשלומם של אוהדי הקבוצה, וכדי שאיש לא יוכל להשתמש בתנאי הבטיחות כתירוץ לפעולות גזעניות.

זכי שוואהנה, "אל-איתחאד"

איגוד השופטים נגד אבי לוזון

איגוד השופטים ביקר השבוע (12.12) את הצהרותיו הגזעניות של יו"ר מכבי פתח תקווה, אבי לוזון, שנאמרו לאחר ההפסד של קבוצתו מול בני סכנין. לוזון תקף את השיפוט באמירות גזעניות. לדבריו, "השיפוט לא היה הוגן, בלשון המעטה, ולא אגיד מעבר". "האיגוד עושה טעות כששלח שופט רביעי מהמגזר למשחק של קבוצה מהמגזר", הוסיף. על כך הגיב איגוד השופטים: "גם אם נאמרה ברגע של כעס ואכזבה, מדובר באמירה אומללה של מי שהיה יו"ר ההתאחדות לשעבר ולא הבחין מעולם בין מגזר למגזר. איגוד השופטים ימשיך לשבץ שופטים אך ורק בהתאם ליכולות שלהם ודוחה על הסף כל טענה או רמז כאילו שופט מנוע מלנהל משחק בגלל השתייכותו למגזר כזה או אחר. ראוי שאבי לוזון ימצא מהר ככל הניתן את הדרך להתנצל על דבריו ולמנוע נזק חברתי גדול".

משרד הכלכלה הודיע לפני כשבועיים (2.12) על סגירת אצטדיון דוחא בסכנין, ותירץ זאת בטענה שאוהדים רבים נכנסו לאצטדיון באופן לא-חוקי במהלך משחק מול בית"ר ירושלים. מאז, האצטדיון סגור.

בשל מצבם הרעוע של שני יציעים בצדו הצפוני של המגרש, להנהלת הקבוצה ניתן רישיון למכור רק 5,414 כרטיסים, בעוד שבאצטדיון ישנם 7,414 מושבים. עם זאת, לפי תמונות וסרטונים, אוהדים רבים ישבו ביציעים אלה במהלך המשחק. לטענת המשרד מדובר ב"הפרה חמורה של הרישיון". בהודעת משרד הכלכלה נמסר: "כדי לאשר את הפתיחה המחודשת יש צורך בתיקון של סגירת היציע ועוד ריבוי ליקויים במתקן כתוצאה מנזקים של המשחק האחרון. מנהלי המתקן יידרשו לאישור מפקח בטיחות".

יו"ר קבוצת בני סכנין, מוחמד אבו יונס, הגיב בכעס: "אם אצטדיון דוחא סגור, הקבוצה שלנו לא תגיע למשחק נגד הפועל חדרה". "נעזוב את הליגה, נפרק את הקבוצה והשחקנים שלנו יעברו לשחק בליגה הפלסטינית", אמר.

אבו יונס הוסיף: "יש מי שאינם מרוצים מהצלחתה של סכנין. שלושה ימים לפני המשחק מול בית"ר ביקרו באצטדיון נציגים של משרד הכלכלה ואישרו אותו. באצטדיון יש 7,500 מושבים, והיו רק 7,000 צופים במשחק. מכרנו 5,700 כרטיסים. המשטרה היא זו שהביאה 700 צופים נוספים, שלא רכשו כרטיסים, ופתחה את היציע הצפוני".

ח"כ איימן עודה, יו"ר הרשימה המשותפת, הגיב לסגירת האצטדיון: "ההחלטה לסגור את אצטדיון סכנין היא החלטה פוליטית גזענית, בעקבות הניצחון של סכנין על בית"ר, קבוצה גזענית שמייצגת את הימין הקיצוני".

עודה הוסיף: "הייתי באצטדיון בזמן המשחק ואני יכול להעיד שכל מי שנכח בקהל התנהג באופן תרבותי ורגוע. המשטרה, שהביאה כוחות גדולים למשחק, היא האחראית למספר הצופים באצטדיון. שוחחתי עם מנהל הקבוצה מוחמד אבו יונס, שאמר כי בני סכנין סובלת מרדיפה פוליטית בחודשים האחרונים. אנו עומדים בקשר עם מקבלי ההחלטות במטרה לבטל את ההחלטה. על תושבי סכנין למחות נגד ההחלטה, כדי להראות שגזענות נגד הקבוצה לא מחלישה אלא רק מחזקת אותה".

לקראת ועידת מחוז ת"א-יפו של מק"י שתתקיים בסוף השבוע

פעילות הקומוניסטים במרכז

הלאום, במאבקם להכרה של הכפרים הלא-מוכרים כנגב, במאבק נגד אוזלת היד הממשלתית מול הפשע המאורגן ביישובים הערביים, במאבק נגד הריסות הבתים ביישובים הערביים, ולמען תקצוב ראוי של הרשויות הערביות. תשומת הלב הגוברת לסוגיות האלה לוותה בהתגברות משמעותית של ההתקפות הפאשיסטיות על האוכלוסייה הערבית, כולל מתוך הממשלה, ובמאי 2021 אף הובילה להתלקחות אלימות קשה בערים המערובות. כתגובה עשתה המפלגה מאמצים לחזק את נוכחותה היהודית-ערבית המשותפת במאבקים השונים.

המאבק הפמיניסטי

בתקופת הדו"ח השיג המאבק הפמיניסטי מקום בולט בסדר היום הציבורי בישראל. עתידו של המאבק הזה עוד לפני, שכן הניצול והפגיעה בנשים בחברה בישראל עדיין חריפים. בסניף תל אביב הוקם אקטיב לפעילות פמיניסטית. ביוזמת האקטיב התקיימו הפגנות, הרצאות וסדרות לימוד רעיוניות וכן אירועים לציון יום האישה ויום המאבק באלימות כלפי נשים. ככלל, גברה מאוד השתתפותו בתנועת המחאה הפמיניסטית.

מאבק קהילות הלהט"ב

בסניפי המחוז מתקיימת בעשורים האחרונים פעילות ניכרת לקידום זכויותיהן של קהילות הלהט"ב הנאבקות עדיין לשוויון בזכויות אזרחיות, לביטחון אישי מפני אלימות ולשוויון בעבודה. סניפי המחוז משתתפים במצעדי הגאווה בתל אביב ובירושלים, לוקחים חלק במאבקים השונים ותומכים בארגוני המאבק.

פעילות בזירה המוניציפלית

באוקטובר 2018 התקיימו בחירות מוניציפליות בכל יישובי המחוז.

בתל אביב-יפו הובלנו הקמה של רשימה מוניציפלית יהודית-ערבית, בעלת עמדות שמאליות ברורות, אשר ייצגה את כל תושבי העיר ובפרט את האוכלוסיות המוחלשות ביפו ובדרום תל אביב. ניהלנו מערכת בחירות סוחפת אשר הובילה להישג אלקטורלי ולייצוג משמעותי במועצת העירייה, כסיעה בת של חד"ש. כיום הסיעה היא האופוזיציה היחידה למסד העירוני, המוביל תהליכים קפיטליסטיים וגזעניים דורסניים ברחבי העיר. הסיעה תומכת במאבקים של תושבים מוחלשים בשכונות כגון אבו כביר, גבעת עמל ונווה שאנן.

סניף **רמלה** התמודד במערכת הבחירות המקומיות במסגרת רשימה משותפת עם גורמים פוליטיים ערביים בעיר. לחד"ש רמלה נציג אחד במועצת העירייה, אשר נמצא בקשר עם חברי הסניף ופועל במסדרונות העירייה להגנה על זכויות האוכלוסייה הערבית ברמלה.

בלוד הוקמה רשימה משותפת מקומית עם גורמים פוליטיים הפעילים בציבור הערבי ביישוב. הרשימה הגיעה להישג גדול (שישה חברי מועצה), ובהן גם חברת מועצה מטעמנו.

סניף **ירושלים** אינו מתמודד בעשורים האחרונים במערכת הבחירות המוניציפלית, אך חבריו לוקחים חלק במאבקים מוניציפליים משמעותיים. בנוסף לקחו חברי הסניף חלק בבחירות למנהלים הקהילתיים בעיר (ועדי שכונה בעלי סמכויות).

בסוף השבוע (18.12) תתכנס ועידת מחוז ת"א-יפו של המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) – הכולל גם את סניפי המפלגה ברמלה, בלוד ובירושלים – לסיכום ארבע שנות פעילות ולגיבוש תוכנית עבודה לשנים הקרובות (ר' מודעה בשער האחורי). להלן קטעים מתוך הדו"ח שהכין ועד המחוז לקראת הוועידה.

התפתחויות פוליטיות מאז ועידת המחוז הקודמת

ועידת המחוז הקודמת (דצמבר 2017) עמדה על החרפת הסתירות הפנימיות איתן מתמודד המשטר בישראל נוכח העמקת הכיבוש והחרפת הניצול המעמדי. בארבע השנים האחרונות התקיימו בישראל ארבע מערכות בחירות לכנסת (אפריל 2019, ספטמבר 2019, מרס 2020 ואפריל 2021). לא אושר תקציב המדינה מאז משנת 2019 עד נובמבר 2021. במישורי חיים רבים מתגלה המשבר העמוק של הממשלה ורשויות המדינה על רקע הסתאבות שלטונית: אלימות ופשעה מאורגנת גוברת, במיוחד ביישובים ערביים ומערובים; מצוקת תקציבים עמוקה של מערכות הבריאות, החינוך והרווחה; שחיקה חריפה של השכר; אבטלה ועוני מעמיקים; יחד עם מדיניות גזענית בוטה, פגיעה קשה במרחב הדמוקרטי והחרפת הדיכוי בשטחים הכבושים.

ממשלת המתנחלים בראשות בנט-ליכרמן-לפיד, בתמיכת מפלגת העבודה ומרצ, פועלת בגלוי לחיזוק ההתנחלויות, לנישול הפלסטינים מאדמותיהם, ולדיכוי המחאה העממית הפלסטינית. רכבת הכיבוש דוהרת, וגובה קורבנות איומים מן הפלסטינים ומחיר כלכלי וחברתי כבד גם בישראל.

פעילות נגד הכיבוש

עיקר פעילותה של המפלגה במאבק בכיבוש התקיימה ביישובי המחוז ובהובלת סניפיו. במיוחד בלטה הצלחת המפלגה בארגון קואליציה גדולה לציון יום השנה לכיבוש ולמאבק נגד תוכניות הסיפוח בעידוד ממשל טראמפ בשנת 2021, למרות הקשיים שנבעו ממגבלות הקורונה. יזמנו גם הפגנות רבות נגד ההתקפות על עזה (במיוחד ב-2021, במהלך ההתקפה שכונתה "מבצע שומר החומות").

המאבק המעמדי

המחוז מפעיל אקטיב זכויות עובדים אשר מושך אליו גם פעילים מסביבת המפלגה. האקטיב קיים פעילות רבה בתקופת הדו"ח, ובעיקר התמקד בשני מאבקים מתמשכים: המאבק נגד תאונות העבודה בענף הבניה והמאבק לקליטתם של חסרי המעמד והעובדים הזרים בשורות ההסתדרות הכללית.

חברי המחוז בירושלים סייעו למאבקי עובדים חשובים בעיר, בפרט במאבקם של עובדי הניקיון המועסקים בעירייה. בעזרתם התארגנו העובדים למאבק נחוץ והצלחי במשך זמן רב לבלום את תוכניות ההפרטה של מקומות עבודתם. כמו כן תכננו והשתתפו באירועי המחאה של הנכים לאורך השנים, ובשורה של התארגנויות עובדים (מורים מן החוץ ועובדי ניקיון באוניברסיטאות. מתמחים ברפואה, עובדים בעיריית תל אביב-יפו, עובדות משפחתונים, ועוד).

זכויות האוכלוסייה הערבית בישראל

בתקופת הדו"ח עמדה סוגיית מעמדה של האוכלוסייה הערבית בלב הזירה הפוליטית בישראל: במאבק נגד חוק

ישראל היא המדינה היחידה המתנגדת לפירוז המזה"ת מנשק גרעיני

רוחות מלחמה בממשלת השינוי

שר הביטחון גנץ נושא הצהרה משותפת עם מקבילו האמריקאי אוסטין (צילום: לע"מ)

ברשותה נשק גרעיני. הצעה נוספת אותה אישרה העצרת הכללית של האו"ם קוראת לישראל להצטרף להסכם למניעת הפצת נשק גרעיני ולאפשר לפקחים בינלאומיים מטעם הוועדה לנשק אטומי להיכנס לשטח מתקני הגרעין שלה. בהחלטה נכתב: "ישראל נותרה המדינה היחידה במזרח התיכון שעדיין לא הצטרפה להסכם למניעת הפצת נשק גרעיני". הצעה זו אושרה ברוב של 157 תומכות מול שש מתנגדות: ישראל, איי מרשל, מיקרונזיה, פרו, קנדה וארה"ב. 24 מדינות נמנעו.

מאז 1967 נותרו בעולם חמישה אזורים נקיים מנשק גרעיני: אמריקה הלטינית (דרום ומרכז אמריקה) והאיים הקריביים, דרום האוקיינוס השקט, דרום-מזרח אסיה ומרכז ודרום אפריקה. אזורים אלה מכסים את מרבית הדרום הגלובלי, וכוללים 60% מכל המדינות החברות באו"ם. לדברי מזכ"ל האו"ם אנטוניו גוטרש, להסכם בדבר פירוז גרעיני במזרח התיכון יהיו השפעות חיוביות רבות. הסכם זה עשוי לעצור את מרוץ החימוש האזורי ולשחרר משאבים רבים למאבק באתגרים כמו נגיף הקורונה ומשבר האקלים.

עוד איזמים נגד איראן

בתחילת החודש אמר ראש המוסד דוד ברנע (2.12) כי הסכם גרעין "גרוע" בין המעצמות לאיראן יהיה בלתי נסבל עבור ישראל, ונשבע כי הרפובליקה האסלאמית לעולם לא תשיג נשק גרעיני. "לאיראן לא יהיה נשק גרעיני, לא בשנים הקרובות, לעולם לא. זו התחייבות, זו התחייבות המוסד", אמר ברנע באירוע בבית הנשיא. "הסכם גרוע, שאני מקווה שלא יושג, הוא בלתי נסבל עבורנו", הוסיף.

כשנשאל במהלך ריאיון טלוויזיוני ששודר באותו יום בדבר תוכניות אפשריות לתקיפת אתרי הגרעין באיראן, אמר מפקד חיל האוויר עמיקם נורקין כי הצבא הציב בעדיפות גבוהה את ההכנות לאפשרות זו. אולם נורקין לא הגיב ישירות כאשר שאל אותו כתב חדשות 13 האם יכול חיל האוויר לנטרל לגמרי את האיום האיראני. "אנחנו צריכים תמיד להיות מוכנים לאופציה צבאית ולכן זו נמצאת בעדיפות גבוהה", אמר.

רוי רוזנברג

במקביל לשיחות הגרעין בין המעצמות בוונינה, נפגש בשבוע שעבר (9.12) שר הביטחון גנץ עם מקבילו האמריקאי לורד אוסטין. השניים הצהירו על "העמקת השיח בדבר מוכנות צבאית מול איראן". עוד דווח כי ישראל וארה"ב נערכות לאפשרות של הפצת כורים גרעיניים באיראן ובסיסי כטב"מים במפרץ הפרסי. שתי המדינות אף יקיימו תרגיל צבאי משותף המדמה תקיפה באיראן. שר הביטחון גנץ הטיל את האחריות

לעימות על איראן, והאשים אותה כי היא "שואפת להפוך להגמון, כדי לפגוע בערכי החופש, כבוד האדם והשלום בין הקבוצות והמדינות במזרח התיכון ובעולם כולו". נשאלת השאלה: כלום שר הביטחון אינו מודע לשאיפות ההגמוניות של ארה"ב ולמעורבותה העמוקה בסכסוכים ובמלחמות במזרח התיכון?

איומים על איראן הפכו עניין של מה בכך. ממשלת השינוי, שראשה הכריז כי היא ניצבת "עשר מעלות ימינה" מהממשלה הקודמת, מתכוונת למלחמה שישראל לא ידעה כמותה. באוקטובר אמר שגריר ישראל באו"ם גלעד ארדן: "הסכם גרעין כשלעצמו לא מספק תרופה לאתגרים הביטחוניים הייחודיים לאזור. יתר על כן, כמה מהמדינות החברות באו"ם מפרות את ההסכם. ארבע מתוך חמש ההפרות החמורות של ההסכם היו במזרח התיכון".

מילים לחוד ומעשים לחוד

ממשלת ישראל טוענת כי היא מבקשת למנוע הפצה של נשק גרעיני, אך מילים לחוד ומעשים לחוד. ישראל היא המדינה היחידה שהצביעה נגד קריאת העצרת הכללית של האו"ם לפירוז המזרח התיכון מנשק גרעיני (6.12). ההחלטה קוראת למדינות המזרח התיכון "להימנע מפיתוח, ייצור, ניסוי או רכישת נשק גרעיני, ולא לאפשר להציב בשטחן או בשטחים שתחת שליטתן נשק גרעיני". עוד ביקשה העצרת הכללית ממדינות האזור "להכניס את כל פעילותן הגרעינית תחת פיקוח ובקרה של הוועדה הבינלאומית לנשק אטומי". ההחלטה עברה ברוב מוחץ של 178 נגד 1 (ישראל). שתי מדינות נמנעו: קמרון וארה"ב. איראן הצביעה בעד ההחלטה, אך נציגה אמר כי פירוז המזרח התיכון מנשק גרעיני לא יוכל להתקיים בפועל "כל עוד ישראל, בתמיכת ארה"ב, מסרבת ליטול בו חלק".

כמו כן קראה העצרת הכללית של האו"ם למדינות המזרח התיכון להצטרף להסכם למניעת הפצת נשק גרעיני. ישראל, שאינה צד בהסכם למניעת הפצת נשק גרעיני, היא אחת מתשע מדינות המחזיקות בארסנל גרעיני. ברשימה המפוקפקת נכללות גם ארה"ב, רוסיה, בריטניה, צרפת, סין, הודו, פקיסטן וצפון קוריאה. ישראל מעולם לא הודתה באופן רשמי כי יש

לכן אין זה מפתיע כי אחד מ"קברי הקדושים" אותם פוקדת ביטון בבית הקברות היהודי של קזבלנקה הוא קברו של אברהם צרפתי, מנהיג השמאל המהפכני המרוקאי, שנפטר בשנת 2010 בגיל 84.

יהודי-ערבי שהתנגד לכיבוש

בדומה לביטון, צרפתי הגדיר את עצמו ערבי-יהודי. הוא נולד בקזבלנקה שבמרוקו ב-1926 למשפחה יהודית-מרוקאית שמוצאה בטנג'יר. בשנת 1949 הוסמך כמהנדס בפריס. את דרכו הפוליטית החל ב-1944, כשהצטרף למפלגה הקומוניסטית המרוקאית. עם הגיעו לצרפת שנה לאחר מכן, הצטרף למפלגה הקומוניסטית של צרפת. בשווייץ למדו ונעצרו ונכלאו בידי הרשויות הצרפתיות בעקבות מאבקו האנטי-קולוניאליסטי.

לאחר שזכתה מרוקו בעצמאותה, בשנים 1957 עד 1960 עבד צרפתי במשרד הכלכלה ותמך במדיניות של עצמאות כלכלית מצרפת. בשנים 1960 עד 1968 הוא עמד בראש משרד ממשלתי, אך התפטר מתוך הזדהות עם פועלים שובתים.

בשנת 1970 עזב צרפתי את המפלגה הקומוניסטית והקים עם חבריו את מפלגת "אלא אלאמאס" (קדימה). בין היתר ביקר את תמיכת המפלגה הקומוניסטית בשאיפות המלוכה להשתלט על הסהרה המערבית. בשנת 1972 נעצר ועונה בפעם הראשונה, אך שוחרר לאחר לחץ ציבורי רחב. עם חברו עבד אללטיף זוראל ירד צרפתי למחתרת. שם הוא פגש את אשתו לעתיד, כריסטין דור, שעזרה לו ולזוראל. באוגוסט 1974 נעצרו בידי שירותי הביטחון, ושוב עונו עינויים קשים. כתוצאה מכך מת זוראל.

באוקטובר 1974 נשפט צרפתי ונודון למאסר עולם בעוון "קשירת קשר על מנת לפגוע בביטחון המדינה". צרפתי ריצה את עונשו בכלא הידוע לשמצה אל-קניטרה. לאחר קמפיין ארוך של לחץ בינלאומי, שוחרר מהכלא בספטמבר 1991, לאחר 17 שנה. מיד לאחר השחרור נשללה ממנו אזרחותו המרוקאית והוא יצא לגלות בצרפת יחד עם אשתו, שם הרצה באוניברסיטאות פריס על "הדמוקרטיה במדינות הערביות". צרפתי היה אנטי-ציוני, התנגד לחוק השבות, ותמך בהקמת מדינה פלסטינית עצמאית ובמאבק של תושבי הסהרה המערבית לעצמאות. ביקורו האחרון של שר הביטחון בני גנץ במרוקו וחתמת ההסכמים לאספקת נשק ולהידוק הקשרים הביטחוניים בין שתי המדינות רק מוכיחים עד כמה קשורים שני המאבקים נגד הכיבוש.

אין נביא בעירו, אין במאית בעירה

ביטון, בדומה לצרפתי, מתנגד לכיבוש. חרף היותה אזרחית ישראל ובמאית ותיקה ומוערכת שזכתה בפרסים רבים, סרטיה כמעט לא הוקרנו בארץ. זה אינו מקרי. עם זאת, עבודותיה שודרו בטלוויזיה ברחבי אירופה ומאז 2013 היא מלמדת קולנוע באוניברסיטת פריס 8.

מאז שנות ה-80 מביימת ביטון סרטים תיעודיים רבים על המזרח התיכון. בין היתר ביימה את הסדרה "קולות במוסיקה הערבית" (1990): סדרה בת שלושה פרקים על אום כולתום, מוחמד עבד אל-והאב ופריד אל-אטוש.

ביטון מרבה לעסוק בכיבוש המתמשך: "פלסטין-ישראל: תולדות הארץ" (1997), "מחמוד דרוויש – לשון האדמה" (1998), "פיגוע" (1999), "חומה" (2004) על חומת האפרטהייד בשטחים הכבושים ו"רייז'ל" (2009) העוסק בחייה ובמותה של פעילת השלום האמריקאית רייצ'ל קורי שנדרסה למוות בידי טרקטור די-9 של צה"ל ברצועת עזה במאסר 2003, בעת שניסתה למנוע הריסת בתים.

יוסי אבו

סרט חדש של הבמאית סימון ביטון

זיארה: שורשים מרוקאים-יהודים

סרטה החדש של הבמאית סימון ביטון, "זיארה", עלה לאקרנים בצרפת בשבוע שעבר. הסרט עוסק בשורשיהם של היהודים במרוקו דרך תולדות משפחתה של ביטון. "זיארה" בערבית פירושה ביקור, אך בקרב תושבי המזרח התיכון וצפון אפריקה היא מציינת גם ביקור באתרים מקודשים לשם תפילה או לצורך טקס פולחני.

בקרב המוסלמים, המונח מייצג עליה לרגל לאתרים שאינם הכעבה שבמכה, כמו קברי קדושים. המונח משמש גם יהודים כדי לתאר עלייה לרגל לקברים – פולחן המשותף ליהודים, למוסלמים ולנוצרים באזור. בקרב יהודים מרוקאים הייתה הזיארה מקובלת במשך מאות שנים, ולמרות שמספר היהודים במדינה הצפון-אפריקאית יורד בהתמדה, מהגרים וצאצאיהם מצרפת, מישראל ומקנדה מוסיפים לדבוק במנהג.

בסרט פוקדת ביטון, מלווה במורי דרך מוסלמים, את הקברים, בתי הכנסת והמוזיאונים, מבית הקברות היהודי הגדול בקזבלנקה ועד לכפרים נדחים, בהם התגוררו יהודים רבים עד לשנות ה-50.

אך "זיארה" אינו סרט נוסטלגי או אנתרופולוגי. זה חיפוש אחרי שורשיה של הבמאית ילידת רבאט (1955), שהיגרה בילדותה יחד עם הוריה לישראל. ביטון למדה בבית ספר יסודי ובתיכון בירושלים ושירתה כחיילת במלחמת יום הכיפורים. שירותה הצבאי גרם למהפך בדעותיה, והיא הפכה פעילה במאבק נגד הכיבוש ולמען זכויות הפלסטינים.

יפּונוּ ההתנחלויות

שיטתי ומגמתי", נכתב בהודעת הוועד. "זה חצי שנה שנציגי העובדים פונים ומבקשים כי נושאים אלה יוסדרו, ולצערנו המאמצים לא צלחו. על כן עובדי משרד החוץ מוצאים עצמם שוב נאלצים להיאבק למען זכויותיהם. אנו קוראים לשר החוץ יאיר לפיד להיכנס לעובדי הקורה ולמנוע הידרדרות נוספת של יחסי העבודה. לעובדי משרד החוץ השפעה קריטית על היבטים רבים של פעילות המדינה. אנו מקווים שלא נצטרך לנקוט צעדים לשיכוש פעילות חשובה זו".

ג'מיל אבו עיאש, ההרוג התשיעי במחאה נגד אביתר (צילום: וואפא)

ג'מיל אבו עיאש, צעיר פלסטיני בן 31, נורה למוות בידי חיילי הכיבוש (10.12) בעת הפגנה נגד ההתנחלות אביתר. אבו עיאש הוא ההרוג התשיעי בהפגנות נגד ההתנחלות בשטחים הכבושים, הנערכות במקום מדי יום שישי מזה כחצי שנה. לדברי הסהר האדום הפלסטיני, מאז תחילת המחאה גם נפצעו 600 פלסטינים.

לפי הדיווח שמסרה סוכנות הידיעות הפלסטינית וואפא, אבו עיאש נורה בראשו במחאות ליד הכפר ביתא ופונה לבית החולים רפידיא בשכם, שם מת מפצעיו. הסהר האדום דיווח כי במהלך העימותים טופלו 68 פצועים במצב קל – בהם ארבעה מירי קליעי גומי.

ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת) מסר: "ביום זכויות האדם, בהפגנה ליד ביתא, נורה בירי חי ג'מיל אבו עיאש. מותו נקבע בבית החולים. פושעי הכיבוש בשירות ממשלת האפרטהייד מראים מה שווים חיי פלסטינים בעיניהם. לצערי נראה שללא התערבות בינלאומית, הטיהור האתני וההרג יימשכו".

שר החוץ הרוסי ביטל ביקורו בישראל בגלל עיצומי עובדים

שר החוץ הרוסי סרגיי לברוב ביטל את ביקורו בישראל בעקבות עיצומים שנוקטים עובדי משרד החוץ. לברוב, שתכנן להגיע לישראל השבוע במסגרת מסע מדיני במזרח התיכון, ביטל את ביקוריו המתוכננים גם ברשות הפלסטינית ובשתי מדינות נוספות.

ועד עובדי משרד החוץ נוקט זה שבועות צעדים ארגוניים, והורה לעובדים שלא לשתף פעולה עם ארגון הביקור, הנפקת האישורים, סידורי האבטחה ושאר ההכנות הנדרשות. בוועד עובדי משרד החוץ מציינים כי ביקורו האחרון של שר החוץ לברוב בישראל התקיים בשנת 2014, וגם אז התקיימו עיצומים של עובדי משרד החוץ שנאבקו על זכויותיהם. מאז החליט לברוב שלא לקיים ביקור רשמי בישראל. גם ביקורו של נשיא רוסיה דמיטרי מדבדיב בישראל בוטל בשנת 2011 בנסיבות דומות.

מוועד עובדי משרד החוץ נמסר: "זה כמה שנים שתנאי ההעסקה של עובדי משרד החוץ בארץ ובעולם מורעים באופן

הישגים לחד"ש בבחירות

לאגודות הסטודנטים

בשבוע שעבר התקיימו הבחירות לאגודות הסטודנטים באוניברסיטת תל אביב ובאוניברסיטת בן-גוריון שבבאר שבע. בתל אביב הציג תא הסטודנטים של חד"ש רשימה ערבית-יהודית, אשר זכתה ב-9% מהקולות ובשלושה נציגים במועצת האגודה. בבאר שבע הגיע תא הסטודנטים של חד"ש להישג חסר-תקדים עם תשעה מושבים במועצה. כך, לראשונה, יכהנו במועצת האגודה בבאר שבע 11 נציגים ערבים, שהם כשליש מחברי המועצה.

מק"י - ועידת מחוז תל אביב-יפו

בתוכנית ברכת המזכ"ל וחלוקת פנקסי חבר; הצגת דו"ח ועד המחוז; דיון; בחירות לוועד המחוז ולוועדת הביקורת המחוזית; תוכנית אמנותית
שבת, 18.12, בשעה 13:00; אחד העם 70, ת"א

פודקאסט - גל חד"ש

פרק מס' 58: "אגודה לכולנו"

בהשתתפות **אסף טלגם**, מזכיר תא חד"ש באוני' ת"א
ניתן להאזין לכל פרקי גל חד"ש באתר "זו הדרך"

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

נקמה / קוראלי פארז'אה

ארה"ב/צרפת, 2017; 108 דקות (אנגלית)

מוצ"ש, 18.12, בשעה 20:30; אחד העם 70, ת"א

השבוע באתר "זו הדרך"

מחאת עובדי התיירות, הישגים לקומוניסטים בבחירות המוניציפליות ברשות הפלסטינית, סכסוך עבודה במגה-יינות ביתן, ועוד...

zoha.org.il

ח"ד 26205, ח"א 6126102, מל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י: maki.org.il info@maki.org.il